

Preventivní program Základní školy a Mateřské školy Nečín

Strategie překonávání školního neúspěchu

„Vzdělávací soustava je jednou z hlavních integrujících sil, a to nejenom předáváním sdílených hodnot a společných tradic, ale především zajištěním rovného přístupu ke vzdělávání, vyrovnáváním nerovností sociálního a kulturního prostředí i všech znevýhodnění daných zdravotními, etnickými či specifickými regionálními důvody a podporou demokratických a tolerantních postojů ke všem členům společnosti bez rozdílu“ (MŠMT, 2001). V souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, obsažených v § 2, v § 16 odst. 6 a v souladu s aktuálním zněním školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhlášky č. 27/2016 Sb. zajišťuje naše škola všem žákům rovný přístup ke vzdělávání a zohledňuje vzdělávací potřeby jedince.

V souladu s tím škola zpracovává a uskutečňuje preventivní program školy včetně strategie předcházení školního neúspěchu, šikaně a dalším projevům rizikového chování. Strategie předcházení šikaně a dalším projevům rizikového chování je zpracována v samostatném programu školního metodika prevence.

1. Strategie předcházení školního neúspěchu v rámci přípravy na školní docházku

Předškolní vzdělávání tvoří velmi důležitou počáteční etapu vzdělávání a výchovy. Jeho úkolem je vytvářet základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání, vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do ZŠ a poskytovat speciálně pedagogickou péči dětem se SVP. Jedná se o významný prostředek vyrovnávání rozdílů mezi dětmi, který v začátku vzdělávací dráhy pomáhá snížit handicap dětí ze sociálně znevýhodněného (SZ) prostředí. Naše základní škola zajišťuje plynulý přechod mezi MŠ a ZŠ, včas seznamuje děti s novým prostředím a novými nároky. Podílí se na včasném zajištění zápisu dítěte do ZŠ, popř. včasném vyřízení odkladu školní docházky. Zohledňuje účast SZ žáků v 1. ročníku ZŠ, volí vhodné formy, metody výuky a hodnocení. Škola podporuje pedagogy při zavádění vyrovnávacích a podpůrných opatření a diferencované výuky s cílem vyrovnat nerovnoměrnosti vývoje žáků a zvýšit jejich šance na úspěšné zvládnutí základního vzdělávání. Budoucí žáci prvních tříd se seznamují se školou a učiteli. Rodiče dostávají základní informace o způsobu domácí přípravy, aby se předešlo školní neúspěšnosti již při příchodu do školy (ve spolupráci s PPP Příbram).

Domácí příprava se týká:

- a) změny režimu dne, dodržování pravidelného režimu, který bude mít dítě během školního roku
- b) zvýšení samostatnosti dítěte, trénování „sebeobslužnosti“ dítěte
- c) docvičování výslovnosti a slovní zásoby, nácviku sluchového a zrakového rozlišování
- d) grafomotoriky, nácviku správného držení tužky, provádění uvolňovacích cviků
- e) nácviku soustředění, udržení pozornosti

2. Strategie předcházení školního neúspěchu během školní docházky

Na škole je vytvořena široká základna primární prevence školní neúspěšnosti. Třídní učitelé i další pedagogové se ve spolupráci s výchovnou poradkyní snaží předcházet školnímu neúspěchu žáků a využívají Školní poradenské pracoviště (ŠPP). Základem je dobře organizovaný tým tvořený výchovnou poradkyní, metodikem prevence a ředitelkou školy. ŠPP úzce spolupracuje s třídními učiteli a učiteli jednotlivých předmětů. Máme zkušenosti s pomocí u žáků, kteří se (ať už z důvodu jakéhokoli oslabení) zapojují do školního procesu pomaleji a nejistě.

Neustále zkvalitňujeme práci všech, kteří se na péči o žáky podílejí. Proto si učitelé i asistenti neustále zvyšují kvalifikaci (kurzy, přednáškami, semináři, webináři). Neustále propracováváme mechanismy spolupráce všech členů pedagogického sboru. Vytváříme metodické zázemí pro vznik a realizaci podpůrných programů, sledujeme a vylepšujeme jejich účinnost. Pravidelně vyhodnocujeme výstupy a hledáme optimální postupy. Na naší škole vytváříme vhodné podmínky a rozšiřujeme možnosti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, rozšiřujeme možnosti rozvoje žáků nadaných a budujeme příznivé sociální klima pro žáky, kteří přišli z jiného kulturního prostředí.

Učitelé spolupracují se školskými poradenskými zařízeními - PPP, SPC a SVP, o problémech informují OSPOD. Uplatňujeme model třístupňové péče.

První stupeň péče představuje individualizovaná pomoc učitele reagující bezprostředně na projevení potíží žáka. Učitelé provádí pedagogickou diagnostiku žáků a mapují situaci ve třídě. Pedagogové poskytují dětem hodiny speciální pedagogické péče (reedukaci) v rámci nabízených kroužků. Žákům se sociálním znevýhodněním poskytují všestrannou podporu, pomáhají jim se začleněním do třídního kolektivu, dle potřeby využívají podpůrná opatření, spolupracují se školskými poradenskými zařízeními. Snažíme se o zlepšení vzdělávacích výsledků sociálně znevýhodněných žáků. Nabízíme SZ žákům doučování, pomoc při přípravě domácích úkolů.

Žákům z odlišného kulturního prostředí (cizincům) pomáhají s adaptací na nové prostředí, zajišťují doučování z českého jazyka, přijímají podpůrná opatření pro zlepšování jazykových znalostí. Pro žáky, kteří jsou z různých důvodů ohroženi školním neúspěchem, jsou v problémových předmětech vytvářeny individuální podpůrné plány (IPP), jejichž základem je spolupráce žáka, učitele a zákonného zástupce, plnění plánů je pravidelně vyhodnocováno a poskytuje tak zpětnou vazbu nejen žákům, ale i rodičům.

Druhý stupeň péče představuje tzv. plán pedagogické podpory. Pro žáky, kteří jsou z různých důvodů ohroženi školním neúspěchem, a je u nich předpoklad výskytu speciálních vzdělávacích potřeb, vytváří třídní učitel nebo učitel daného předmětu na základě odborných konzultací s pracovníky školního poradenského pracoviště plán pedagogické podpory (PLPP), který mapuje potíže žáka a předkládá návrh podpůrných opatření pro jejich odstranění. V případě, že se situace žáka nezlepší a jeho obtíže i po třech měsících přetrvávají, doporučí výchovná poradkyně zákonným zástupcům objednat žáka na vyšetření ve školském poradenském zařízení (PPP nebo SPC).

Třetím stupněm péče je využití specializované diagnostiky a intervence na odborném pracovišti (ŠPZ) či v koordinaci s ním. Využíváme výsledků pedagogické diagnostiky při realizaci podpůrných a vyrovnávacích opatření pro žáky ohrožené rizikem školního neúspěchu. Pokud školské poradenské zařízení doporučí tvorbu individuálního vzdělávacího plánu, je bezodkladně vypracován třídním učitelem ve spolupráci s výchovnou poradkyní. Pedagogové úzce spolupracují se zákonnými zástupci žáka, výše uvedená opatření realizují vždy po podpisu informovaného souhlasu zákonnými zástupci žáka.

Další činnosti v rámci školní strategie předcházení školní neúspěšnosti:

Připravujeme žáky na přijímací řízení.

Výchovný poradce vede pohovory s jednotlivými žáky a s jejich rodiči při rozhodování o další vzdělávací dráze žáka.

Přijímáme opatření, která mají za cíl motivovat žáky a udržet dobré klima ve škole.

Škola se snaží identifikovat ohrožené žáky (absence, kázeňské problémy, neúspěch ve škole) a včas na tyto žáky působit, využíváme poradenství pro hladký přechod na další stupně vzdělávání, přizpůsobujeme organizaci výuky žákům s rozdílným sociálně-ekonomickým zázemím.

Snažíme se pomocí pevně nastavených pravidel snížit vysoký počet zameškaných hodin, spolupracujeme s rodiči, OSPOD, Policií ČR, SVP.

Velkou pozornost věnujeme spolupráci s rodiči. Spolupráce naší školy s rodiči je důležitou součástí prevence školního neúspěchu žáků. Komunikujeme s rodiči, budujeme vztah vzájemné důvěry a respektu, snažíme se zapojit rodiče do aktivit školy a zvyšovat vědomí odpovědnosti za úspěch či neúspěch jejich dětí. Navazujeme úzkou spolupráci s rodiči tak, aby podmínky, které škola dítěti vytváří, byly dítěti co nejvíce přátelské. Usilujeme o spolupráci s rodiči jak při prevenci školního selhání, tak při řešení problémů s cílem je překonat a dokončit příslušný stupeň vzdělání, informujeme rodiče o všech potřebách a výsledcích vzdělávání. Poskytujeme rodičům srozumitelné informace o výsledcích a pokroku ve vzdělávání jejich dítěte.

Využíváme netradičních forem pro pravidelné třídní schůzky, například rodičovské kavárny, besídky s prezentacemi výsledků žáků, vystoupení pro rodiče a veřejnost. Žáci se podílejí na přípravách třídních schůzek. Organizujeme Den otevřených dveří. O všech školních akcích informujeme veřejnost na školních webových stránkách a školním facebooku. Jsme otevřeni vůči rodičům a veřejnosti.

Cíle školní strategie předcházení školní neúspěšnosti na naší škole:

- zajistit plynulý přechod mezi MŠ a ZŠ
- respektovat žakovu individualitu a snažit se citlivým a mnohostranným přístupem ve spolupráci s žákem a rodiči předcházet školní neúspěšnosti žáka
- zajistit rovný přístup ke vzdělávání, vyrovnávat nerovnosti sociálního a kulturního prostředí i všech znevýhodnění daných zdravotními, etnickými či specifickými regionálními důvody
- snažit se, aby všechny děti, tedy i sociálně znevýhodněné, získaly kvalitní základní vzdělání a dobře si zvolily další vzdělávací dráhu
- prohlubovat a neustále zlepšovat spolupráci a komunikaci mezi školou a rodiči, aby podmínky, které škola dítěti vytváří, byly dítěti co nejvíce přátelské
- zlepšovat spolupráci a komunikaci mezi školou a školskými poradenskými zařízeními - PPP, SPC, SVP.

Mgr. Jolana Vaněčková
ředitelka školy

Mgr. Iveta Hružová
zástupkyně ředitelky, metodička PP